

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет *географічний*
Кафедра *Географії України*

Затверджено
на засіданні кафедри географії України
географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри д.г.н., проф. Лозинський Р.М.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«НАУКОВО-ОСВІТНІЙ СЕМІНАР»

що викладається в межах ОПП «Середня освіта (Географія)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

для здобувачів предметної спеціальності

014.07 «Середня освіта. Географія»

Львів 2022

Назва курсу	НАУКОВО-ОСВІТНІЙ СЕМІНАР
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Дорошенка, 41, ЛНУ ім. І. Франка, Географічний факультет
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності, предметної спеціальності	01 “Освіта/Педагогіка”, 014 “Середня освіта”, 014.07 “Середня освіта. Географія”
Інформація про викладача курсу	ПІБ: Лаврук Марія Миколаївна
	Наук. ступінь (спеціальність): кандидат географічних наук за спеціальністю економічна і соціальна географія: 11.00.02
	Вчене звання: доцент
	Посада: доцент кафедри географії України
	ORCID : https://orcid.org/0000-0002-6750-6853
	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=d1trqZYAAAAAJ&hl=en
	e-mail: Lavruk.maria@gmail.com
	Контактний телефон: +380962398029
Профіль у фейсбук: https://www.facebook.com/maria.lavruk.7	
Профайл викладача	https://geography.lnu.edu.ua/employee/lavruk-mariya-mykolajivna
E-mail	mariya.lavruk@lnu.edu.ua
Консультації	Онлайн-консультації за попередньою домовленістю: (Viber: +38-098-449-33-62) в робочі дні з 9.00 до 17.00
Сторінка курсу в Moodle	
Мова викладання	українська
Кредити курсу	3 кредити ЄКТС
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90: Денна форма навчання : аудиторних – 32 год; з них лекцій – 16 год, практичних – 16 год, самостійна робота - 58 год заочна форма навчання: аудиторних – 14 год, з них лекцій – 10 год, практичних – 4 год, самостійна робота – 76 год
Формат курсу	Очний/заочний

Інформація про дисципліну	Курс належить до блоку вибіркових дисциплін, які пропонує кафедра географії України і призначений для студентів, які здобувають вищу освіту кваліфікаційного рівня «магістр». Дисципліну читають у 1-му семестрі першого року навчання на ОПП «Середня освіта. Географія».
Анотація до курсу	Науково-освітній семінар, як вибірковий компонент ОПП, ставить за мету ознайомити студентство з сучасними тенденціями в шкільній географічній освіті та з позицій психолого-дидактичних наук оцінити ефективність нових підходів і трендів. Майбутні вчителі ознайомлюються з опублікованими у вітчизняних та зарубіжних періодичних журналах аналітичними статтями, які розглядають дидактично-психологічні особливості формування географічного мислення в процесі навчання географії, застосування з цією метою ІКТ, на практичних заняттях і в самостійній роботі опановують відповідні технології та апробовують їх під час викладання географії в школі та педагогічної практики.
Ключові слова	Шкільна географічна освіта, географічне мислення, потужні знання з географії; тенденції в шкільній географічній освіті.
Мета і завдання курсу	<p><i>Мета вивчення дисципліни:</i> сформувати у майбутніх вчителів географії знання про наукові основи тенденцій сучасної шкільної освіти, навички критичного аналізу та творчого застосування ідей вітчизняних і зарубіжних фахівців з географічної освіти у власній професійній діяльності.</p> <p><i>Завдання дисципліни:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити майбутніх магістрів викладання географії з провідними ідеями вітчизняної та зарубіжної шкільної географії, залучити студентство до їх критичного осмислення; - розкрити зміст концепції «потужних географічних знань» Д. Ламберта - А.Муда та її потенційний вплив на трансформацію змісту шкільної географії; - продемонструвати підходи до формування географічного мислення у процесі навчання географії на основі використання досягнень сучасних когнітивних наук; - сформувати навички застосування ІКТ у процесі навчання географії та аналізу їх дидактичних наслідків. <p>Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ФК 8. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК 9. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності</p> <p>ПК 16. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.</p> <p>ПК 17. Здатність розв'язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.</p>

	<p>ПК 18. Здатність здійснювати самостійно та організувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.</p> <p>ПК 20. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань, пояснювати їх письмовими, усними та візуальними засобами на різних просторових рівнях (світовому, регіональному, державному, локальному), працювати в глобальному, інформаційному середовищі за фахом.</p> <p>ПК 21. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інновацій наукової та педагогічної діяльності.</p>				
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування таких обов'язкових компонентів (ОК) освітньо-професійної програми</p> <p>ОК 17 Педагогіка</p> <p>ОК 26 Психологія</p> <p>ОК 27 Загальна методика навчання географії</p> <p>ОК 43 Педагогічна практика</p>				
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Засвоєння курсу забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання (ПРН) за такими дескрипторами:</p> <table border="1" data-bbox="518 1256 1473 2063"> <tr> <td data-bbox="518 1256 1294 1989"> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні тенденції науково-методичних пошуків у вітчизняній та світовій дидактиці географії; – найпопулярніші дидактично-психологічні концепції у вітчизняному та світовому освітньому просторі; – особливості використання результатів науково-педагогічних досліджень в педагогічній практиці. – основні вимоги щодо змісту і властивостей сучасних шкільних географічних знань; – стратегії розвитку просторового та географічного мислення; – нові таксономії завдань з географії для розвитку критичного мислення; – способи розвитку сприйняття учнями довкілля для формування геопросторової культури. </td> <td data-bbox="1294 1256 1473 1989"> <p>ПРН17</p> <p>ПРН 6</p> <p>ПРН 6</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="518 1989 1294 2063"> <p>Вміння:</p> </td> <td data-bbox="1294 1989 1473 2063"></td> </tr> </table>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні тенденції науково-методичних пошуків у вітчизняній та світовій дидактиці географії; – найпопулярніші дидактично-психологічні концепції у вітчизняному та світовому освітньому просторі; – особливості використання результатів науково-педагогічних досліджень в педагогічній практиці. – основні вимоги щодо змісту і властивостей сучасних шкільних географічних знань; – стратегії розвитку просторового та географічного мислення; – нові таксономії завдань з географії для розвитку критичного мислення; – способи розвитку сприйняття учнями довкілля для формування геопросторової культури. 	<p>ПРН17</p> <p>ПРН 6</p> <p>ПРН 6</p>	<p>Вміння:</p>	
<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні тенденції науково-методичних пошуків у вітчизняній та світовій дидактиці географії; – найпопулярніші дидактично-психологічні концепції у вітчизняному та світовому освітньому просторі; – особливості використання результатів науково-педагогічних досліджень в педагогічній практиці. – основні вимоги щодо змісту і властивостей сучасних шкільних географічних знань; – стратегії розвитку просторового та географічного мислення; – нові таксономії завдань з географії для розвитку критичного мислення; – способи розвитку сприйняття учнями довкілля для формування геопросторової культури. 	<p>ПРН17</p> <p>ПРН 6</p> <p>ПРН 6</p>				
<p>Вміння:</p>					

	<ul style="list-style-type: none"> – синтезувати знання з педагогіки, психології та географії для постановки і вирішення дослідницьких проблем з дидактики географії; – формулювати наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструвати навички їх критичного аналізу, генерувати нові ідеї, аргументувати можливі шляхи їх вирішення та критично оцінювати їх спроможність; – проектувати творче застосування методів формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу у контексті основних освітніх трендів; – аналізувати та використовувати літературу з питань загальнонаукового та науково-педагогічного пошуку; <p>Комунікування:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доносити нові ідеї та результати науково-дидактичних спостережень до педагогічного колективу на місці праці, на базі педпрактик; • представляти здобуті знання і вміння у вигляді публікацій та виступів на конференціях. <p>Відповідальність та автономія :</p> <ul style="list-style-type: none"> • раціонально планувати власну навчальну траєкторію відповідно до програмних вимог з дисципліни, • вчасно звітувати про виконані види навчальної діяльності, • самостійно набути знання і методичні вміння з обраної теми дослідження. 	<p>ПРН 1</p> <p>ПРН 4</p> <p>ПРН 16</p> <p>ПРН 7</p> <p>ПРН 18</p> <p>ПРН 6</p> <p>ПРН 7</p>
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p><i>Лекції</i> із застосуванням проблемного викладу, евристичних бесід та мультимедійних презентацій.</p> <p><i>Інтерактивні методи</i> проведення практичних занять.</p> <p><i>Самостійна робота</i> базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.</p>	
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Персональні комп'ютери (ПК), ноутбуки, планшети. Програмне забезпечення: ОС Windows (7, 8, 10), програмний пакет Microsoft Office (2010, 2013, 2016), додаток Google Earth Pro, SASPlanet, Windy, а також презентаційне програмне забезпечення (Canva, Prezi) та безкоштовне навчальні платформи Seterra та інше.</p> <p>Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle https://lnu.edu.ua/e-learning/, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта ЛНУ https://lnu.edu.ua; інформаційні ресурси в мережі Інтернет.</p>	

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p><i>Поточний зв'язок</i> та оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється двома способами:</p> <p>Підсумкове оцінювання роботи у рамках дисципліни оцінюється наступним чином: -виконання завдань практично-семінарських занять –80% (мкс.10 балів за кожне заняття) -відповідь на два теоретичні запитання – 20 % (макс. 10 балів за кожне питання).</p> <p>При оцінюванні роботи враховуються прояви творчості, дотримання академічної доброчесності (посилання на авторів використаних матеріалів), вчасні терміни подачі практичних робіт.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>залік</p>
<p>Зміст курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1. Наукові основи освітніх тенденцій в географії (теоретична частина)</p> <p>Тема 1. Освітні інновації в шкільній географії та їх науково-педагогічне дослідження. Тема 2. Концепція потужних географічних знань Д.Лемберта й А.Мод та оновлення змісту шкільної географії. Тема 3. Просторове мислення у стратегіях сучасної географічної освіти. Тема 4. Розвиток критичного мислення засобами географії з використанням таксономії Краузера і Бенекер. Тема 5. Сенсорно-когнітивна польова робота в шкільній географії. Тема 6. Психолого-дидактичні дослідження у сфері мотивації учіння географії. Тема 7. Дидактичний зміст інноваційних технологій та моделі змішаного навчання з географії. Тема 8. Інноваційні риси змісту географії в Новій українській школі.</p> <p>Змістовий модуль 2. Практичне застосування і дидактичний аналіз тенденцій в шкільній географії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми шкільної географічної освіти у дослідницьких статтях іноземної періодики (<i>семінар</i>). 2. Застосування концепції потужних знань для оновлення змісту шкільного курсу географії (<i>практична робота</i>). 3. Застосування таксономії Краузера і Бенекер для створення запитань на різні рівні критичного мислення (<i>практична робота</i>). 4. Використання платформи публічних дискусій KIALO EDU для формування критичного мислення (<i>практична робота</i>). 5. Розроблення та апробація алгоритму сприйняття довікля (<i>практична робота</i>). 6. Аналіз найбільш популярних технологій навчання географії (за публікаціями на освітніх платформах) (<i>семінар</i>) 7. Створення і дидактичний аналіз інтерактивних навчальних матеріалів з допомогою сервісу Genially (<i>практична робота</i>).

	<p>8. Використання сервісу Google Forms для проведення анкетного опитування в цілях науково-освітнього дослідження (<i>практична робота</i>).</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Варакута О. Інноваційні технології та моделі змішаного навчання в освітньому процесі з географії./ Історія та методологія географії Наукові записки. №1. 2022 с.29 DOI: https://doi.org/10.25128/2519-4577.22.1.4 2. Лаврук М.М. Загальна методика навчання географії. практичні роботи та індивідуальні дослідження студентів : навчальний посібник– Львів, 2022. С.50-53 3. Лаврук М. Концепція потужних знань і географічна освіта у Новій українській школі / Вісник Львівського університету. Серія Педагогічна, Випуск 36 (2022) http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/pedagogics/issue/view/507 4. Лаврук М.М., Головашова А.О. Ставлення учнів до шкільної географії та мотиваційні чинники її учіння // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. 2020. № 31. С. 43-49. DOI: https://doi.org/10.26565/2075-1893-2020-31-05 5. Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О. та ін. Інтерактивне навчання і ресурси інформаційно-комунікаційних технологій у географічній освіті / Науковий вісник ХДУ Серія Географічні науки. № 15 2022. 6. Melnyk A., Lavruk M., Burianyk O.. Landscape research and education about nature based on the example of National Park Skole Beskids (Ukraine). <i>Geography and tourism</i>. Vol. 6. No. 2 (2018). S. 59-70. 7. Bustin R. & Lambert D, Tani S. The development of GeoCapabilities: reflections, and the spread of an idea. <i>International Research in Geographical and Environmental Education</i>, 2020, 29. URL: https://doi.org/10.1080/10382046.2020.1749773 8. Lambert, D. Curriculum thinking, “capabilities” and the place of geographical knowledge in schools. <i>Syakaika Kenkyu. Journal of Educational Research on Social Studies</i>, 2014, 81, 1–11. 9. Krause U. Béneker T. Geography textbook tasks fostering thinking skills for the acquisition of powerful knowledge. <i>International Research in Geographical and Environmental Education</i>, 2022, 31. URL: https://doi.org/10.1080/10382046.2021.1885248 10. Maude, A. What is Powerful Knowledge and Can It Be Found in the Australian Geography Curriculum? <i>Geographical Education</i>, 2015, 28, 18–26. URL: https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1085994.pdf 11. Maude, A. Geography and powerful knowledge: a contribution to the debate. <i>International Research in Geographical and Environmental Education</i>, 2018, 27(2), 179–190. 12. Slater, F., & Graves, N. (2016). Editorial: Geography and powerful knowledge. <i>International Research in Geographical and Environmental Education</i>, 2016, 25(3), 189–192 13. Uhlenwinkel, A., Béneker, T., Bladh, G., Tani, S., & Lambert, D. (2016). 10. GeoCapabilities1 and curriculum leadership: balancing the priorities of aim-based and knowledge-led curriculum thinking in schools. <i>International Research in Geographical and Environmental Education</i>, 2016, 26(4), 327–341.
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти. http://iitzo.gov.ua 2. Інформаційні технології в освіті (фахове наукове видання). http://ite.ksu.ks.ua 3. Електронне фахове видання "Інформаційні технології і засоби навчання". 4. http://journal.iitta.gov.ua 5. Ресурсний центр ІКТ та самоосвіти вчителів. http://centrikts.at.ua 6. Національний проект «Відкритий світ». http://ow.org.ua 7. Всеукраїнська безкоштовна шкільна освітня мережа. http://shodennik.ua

	<p>8. Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. URL: https://goik.univer.kharkov.ua/ua/</p> <p>9. . International Research in Geographical and Environmental Education. URL: https://www.tandfonline.com/journals/rgee20</p> <p>10. Teaching Geography. URL : https://www.geography.org.uk/journals/teaching-geography</p> <p>11. The Geography Teacher. URL : https://www.tandfonline.com/toc/rget20/current</p>
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Розкрийте зміст і дидактичну сутність сучасних тенденцій навчання географії в загальноосвітній школі. 2.В чому сутність концепції «потужних знань» («powerful knowledge»), «потужних дисциплінарних знань» (PDK), «потужних знань з географії» (PGK)? 3.Які властивості і зміст потужних географічних знань (ПГЗ) (за А.Мод)? 4.Чому концепція ПГЗ набуває методологічної основи для формування деяких національних курикулумів? 5.Якими інноваційними рисами наділений зміст географії в Новій українській школі? 6. Чому географія як комплексна дисципліна, не стала предметом-інтегратором в загальноосвітній школі? 7. Порівняйте структуру нової української та англійської шкільної географії щодо рівня інтеграції змісту «людина-довкілля» 8. Чому необхідно розвивати сприйняття учнями довкілля на сенсорному, перцепційному і когнітивному рівнях? 9. В чому полягає інноваційність та практична перевага категоризації завдань з географії за типом мислення (GTC) Краузера і Бенекер? 10. Які ви знаєте способи просторового мислення? 11. Які рівні просторового мислення виділяють англійські географи. 12. Якими є вимоги до роботи вчителя з формування в школярів просторового мислення? 13.Наведіть приклади запитань для розвитку в учнівства географічного мислення. 14. На які основні мотиватори навчання вказують сучасні психологічні дослідження? 15. Назвіть найважливіші чинники мотивації навчання географії. 16. Які дидактичні переваги змішаного навчання над традиційним? 17. Оцініть власний досвід застосування ІКТ у навчанні географії. 18. У яких випадках інфографіка на уроках географії- це не дидактична анімація, а спосіб розвитку мислення? 19. Які дидактичні переваги застосування платформи публічних дискусій KIALO EDU ? 20. В чому переваги сервісу Genially для організування інтерактивного навчання?

